

(2100LVT) Schematisk översikt av skyldigheter och rättigheter i ML

Mervärdesskattens (momsens) skyldigheter och rättigheter kan beskrivas med följande schematiska översikt:

Personer		
(1) Beskattningsbara personer		Andra: konsumenter/skattebärare
Omsättning av vara eller tjänst		
(2) Skattepliktig	Från skatteplikt kvalificerat undantagen	Från skatteplikt okvalificerat undantagen
(3) Avdragsrätt för ingående moms	Återbetalningsrätt för ingående moms	Ej avdrags- eller återbetalningsrätt för ingående moms (på förvärv som görs av icke beskattningsbara personer eller av beskattningsbar person som omsätter från skatteplikt okvalificerat undantagna varor eller tjänster).
Vissa förvärv omfattas av avdragsförbud: ej avdrags- eller återbetalningsrätt för ingående moms		

Exempel: A bedriver självständigt en ekonomisk verksamhet och är därmed *beskattningsbar person* (1). I den gör A en *skattepliktig omsättning* av vara eller tjänst (2). A blir därmed *skattskyldig* till moms (*momsskyldig*), och ska redovisa och betala utgående moms på beskattningsunderlaget (med tillämpning av aktuell momssats). A har *avdragsrätt för ingående moms* på förvärv eller import i sin verksamhet redan när A gör förvärv eller import med avsikt att göra skattepliktig omsättning i verksamheten. Enligt EU-domstolens mål 268/83 (Rompelman), punkt 23, behöver inte skattepliktiga omsättningar faktiskt ha skett, innan avdragsrätten har uppkommit (3).

Översiktligt angående reglerna om beskattningsbar person etc.

Moms är en konsumtionsskatt som ska bäras av konsumenterna, dvs. främst av vanliga privatpersoner. Momsen ska inte vara en skatt på investeringar i företag [jfr artiklarna 1.2 och 401 i EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG)]. En *beskattningsbar person* som i denna egenskap gör *skattepliktig omsättning av vara eller tjänst* inom landet (Sverige) är *skattskyldig* [jfr huvudreglerna för skattskyldighet och skattskyldig i 1 kap. 1 § första stycket 1 och 2 § första stycket 1 mervärdesskattelagen (1994:200)].

Skattskyldig i ML motsvarar enligt 1 kap. 2 § första stycket 1 och 1 kap. 8 § första stycket (med hänvisning till 1 §) *betalningsskyldig* i artikel 193 i EU:s mervärdesskattedirektiv, dvs. någon som är skyldig att redovisa och betala *utgående moms* till staten. *Beskattningsbar person* enligt första stycket första meningen i 4 kap. 1 § ML (dess lydelse enligt SFS 2013:368) motsvaras av *beskattningsbar person* enligt huvudregeln i artikel 9.1 i EU:s mervärdesskattedirektiv: "Med *beskattningsbar person* avses den som, oavsett på vilken plats, självständigt bedriver en ekonomisk verksamhet, oberoende av dess syfte eller resultat." Beskattningsbara personer kan vara fysiska eller juridiska personer och förekomma i olika företagsformer: en beskattningsbar person kan vara en fysisk person – enskild firma/enskild näringsidkare – eller en juridisk person, t.ex. ett handelsbolag, kommanditbolag eller aktiebolag. Enligt 4 kap. 8 § ML utgör allmännyttiga ideella föreningar eller registrerade trossamfund inte beskattningsbara personer, när deras inkomster utgör sådan inkomst av näringsverksamhet som undantas från skattskyldighet enligt reglerna i 7 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Ett företag (beskattningsbar person) som avser att göra eller gör skattepliktiga eller från skatteplikt kvalificerat undantagna omsättningar av varor eller tjänster har *rätt till avdrag respektive återbetalning av ingående moms* på sina utgifter, när det gör förvärv från andra företagare eller importerar varor. Det följer av de allmänna bestämmelserna om avdrags- resp. återbetalningsrätt i ML och i EU:s mervärdesskattedirektiv [jfr 8 kap. 3 § första stycket och 10 kap. 11 § ML samt artiklarna 168 a) och 169 i EU:s mervärdesskattedirektiv].

Med *vara* förstås materiella ting, bland dem fastigheter och gas, samt värme, kyla och elektrisk kraft. Med *tjänst* förstås allt annat som kan tillhandahållas (1 kap. 6 § ML). Det föreligger en *generell skatteplikt* (momsplikt) för omsättning av varor och tjänster samt import: *undantag från momsplikt* anges uttömmande i 3 kap. 2-32 §§ ML samt i 9 c kap. ML, där det finns särskilda bestämmelser om undantag från momsplikt under den tid som varor är placerade i vissa lager. Jfr 3 kap. 1 och 1 a §§ ML. Den *generella momssatsen* är 25 %, och det finns *två reducerade momssatser* om 6 resp. 12 % (7 kap. 1 § ML). Från skatteplikt kvalificerat undantagen omsättning omfattas av en *nollskattesats* (0 %), eftersom återbetalningsrätt för ingående moms föreligger enligt 10 kap. 11 § ML i sådan verksamhet. Från skatteplikt okvalificerat undantagen omsättning kan benämnas som *momsfri*, eftersom varken avdrags- eller återbetalningsrätt föreligger i sådan verksamhet.